

ГЕТЬМАН Д., студент, НТУ «ХПІ»

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ БАНКУ

Банки є складовою єдиного фінансового простору як одного із важливих секторів економіки. Фінансовий стан банківської системи і економіки в цілому – це два взаємопов'язаних явища. Стан кожного з них залежить не тільки від власного розвитку, але і від розвитку суспільних відносин у цілому.

Стратегічне управління фінансовими ризиками є важливою складовою частиною системи управління банком. Ризик-менеджмент - окремий організаційний процес, в ході якого аналітики і експерти з урахуванням специфіки діяльності банку оцінюють ступінь негативного впливу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища фінансової установи.

Відомо, що банківська діяльність пов'язана з економічними та фінансовими ризиками. В економіці під категорією «ризик» розуміється надзвичайно широкий спектр як досить певних з точки зору їх фінансових наслідків подій, так і подій, які лише побічно відбиваються в діяльності підприємства.

При цьому у наукових дослідженнях існують два суперечливих підходи до визначення категорії «ризик». Згідно з першим підходом реалізація ризику є чимось негативним, що обов'язково призведе до економічних (фінансових) втрат.

Дослідження сучасної теорії ризик-менеджменту дозволило виокремити загальні складові категорії «ризик»: наявність ризику в усіх видах економічної діяльності; неможливість точно спрогнозувати зміни чинників зовнішнього та внутрішнього середовищ; наявність альтернативних стратегій управління ризиком; ймовірність одержання як прибутку, так і збитків.

Аналіз теоретичних підходів щодо сутності понять «фінансовий ризик» та «банківський ризик» дозволили запропонувати власне визначення категорії

«фінансові ризики банку»: це ризики, які виникають в процесі здійснення активно-пасивних операцій банку та мають високу ймовірність визначення кількісної величини. До фінансових ризиків банку відносяться кредитний, ризик ліквідності та ринковий ризик.

На основні аналізу підходів щодо визначення поняття «стратегічне управління фінансовими ризиками» запропоновано власне трактування цієї категорії: це процес, що охоплює методи та інструменти з ідентифікації, оцінки, управління, моніторингу і контролю за фінансовими ризиками задля забезпечення місії, стратегічних цілей та стратегічного плану розвитку банку.

Стратегічне управління фінансовими ризиками ефективно здійснювати за центрами відповідальності, під якими розуміється елемент банку (бізнес-напрямок), у межах якого встановлено особисту відповідальність його керівника за виконання запланованих показників діяльності та рівень фінансових ризиків, які він контролює. Основними центрами відповідальності сучасного банку є казначейство, управління корпоративного бізнесу, управління індивідуального бізнесу, управління інвестиційного бізнесу.

Фінансові ризики поєднують формальні і неформальні підходи в їх оцінці через те, що можливість кількісної оцінки визначається наявністю достовірної інформації, а якісна оцінка більш ефективна в процесі ідентифікації ризиків і оцінки їх величини в умовах кризи.

Система ризик-менеджменту повинна постійно моніторити фінансові ризики тому, що рівень ризиків - величина змінна, яка потребує кількісної та якісної оцінки і коригування (особливо в умовах кризи).

Бібліографія: Гетьман Д. Теоретико-методологічні засади стратегічного управління фінансовими ризиками банку / *Д. Гетьман* // Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ «ХПІ» за 2023 рік в 2 т. – Харків : НТУ «ХПІ», 2023. Т. 1 : Труды XX-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2023» 6-8 грудня 2023 р. – 2023. С. 186-187